

Machiavelli om at studere fortiden

5 *Niccolo Machiavelli (1469-1527) var han både forsker, forfatter og politiker - bl.a. virkede han som embedsmand og udsending for sin fødeby Firenze. Efter en omvæltning i byen Firenzes styre i 1512 helligede Machiavelli sig helt sit litterære og videnskabelige arbejde. I 1513 havde Machiavelli trukket sig tilbage til sit landsted udenfor Firenze. I et brev til diplomaten og statsmanden Francesco Vettori (1474–1539) beretter Machiavelli om sit liv på landet og skriver bl.a.:*

10 Når aftenen kommer, vender jeg hjem og går ind i mit studerekammer; og på tærsklen tager jeg de daglige klæder af, fulde af mudder og snavs, og ifører mig en hofmands kongelige klæder, således at jeg sømmeligt klædt træder ind i de gamles antikke rådssale, hvor jeg, modtaget kærligt af dem, nærer mig ved den føde, som alene er min, og som jeg blev født til; dér skammer jeg mig ikke over at tale med dem og spørge dem om grunden til deres handlinger; og de svarer mig i deres menneskelighed [*per loro humanitá*]; og i fire timer føler jeg ingen kedsomhed, glemmer enhver bekymring, frygter ikke fattigdommen, og døden skræmmer mig ikke: Jeg
15 hengiver mig helt til dem.

Og fordi Dante siger, at det, som fattes, men ikke fastholdes, aldrig bliver viden,¹ har jeg nedskrevet det, som jeg har lært i mine samtaler med dem og sammensat et lille skrift, *De principatibus*,² hvor jeg fordyber mig så meget jeg kan i overvejelserne over dette emne og drøfter, hvad et fyrstedømme er, hvilke slags, der findes, hvordan de erhverves, hvordan de opretholdes, og hvorfor de går tabt.
20

25 Brev til F. Vettori d. 10. december 1513. E. Alvisi (red.): *N. Machiavelli, Lettere familiari*, Firenze (1883) s. 308f. Jf. dansk overs. G. Rønberg: *Machiavellis udødelige tanker*, Kbh. (1949)

---

¹ Dante: *Paradiset* 5.41f.

² Egl. *Om fyrstedømmerne*. Ved udgivelsen i 1532 fik skriftet titlen *Il Principe* (Fyrsten)